

คู่มือการปฏิบัติงาน

แนวทางการแนะนำส่งเสริม การแก้ไขข้อสังเกตจากผู้สอบบัญชี
ของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดระยอง

จัดทำโดย
ฝ่ายบริหารทั่วไป
สำนักงานสหกรณ์จังหวัดระยอง
พฤษภาคม ๒๕๖๖

คู่มือการปฏิบัติงาน

แนวทางการแนะนำส่งเสริมการแก้ไขข้อสังเกตจากผู้สอบบัญชี ของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดระยอง

๑. หลักการและเหตุผล

ด้วยสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดระยอง ได้มีรายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบจากการสอบบัญชี
แจ้งมายังรองนายทะเบียนสหกรณ์ (สหกรณ์จังหวัดระยอง) เพื่อให้รองนายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาใช้อำนาจ
ดำเนินการตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และแจ้งให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
รับทราบและดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง และรายงานผลการแก้ไขข้อสังเกตให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ทราบ
ภายในระยะเวลาที่กำหนด

ข้อสังเกตของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่เกิดขึ้น เป็นลักษณะของการปฏิบัติที่มีข้อผิดพลาด
โดยมีการปฏิบัติที่ขัดกับกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ คำแนะนำและคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์
และการไม่ปฏิบัติตามระเบียบของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร มติที่ประชุมใหญ่ และมติที่ประชุมคณะกรรมการ
ดำเนินการสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ดังนั้น เพื่อเป็นการลดการเกิดข้อสังเกตของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
จากผู้สอบบัญชี สำนักงานสหกรณ์จังหวัดระยอง จึงได้ศึกษาลักษณะการเกิดข้อสังเกตของสหกรณ์
และกลุ่มเกษตรกร ผลการแก้ไขข้อสังเกตที่ผ่านมา เพื่อใช้เป็นแนวทางแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงาน
ของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่อยู่ในความรับผิดชอบ แนะนำ ส่งเสริม กำกับ ดูแล และในขณะเดียวกัน
สำนักงานสหกรณ์จังหวัดระยอง ได้มีการจัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลระหว่างกัน เพื่อนำข้อมูล
มากำหนดแนวทางในการแก้ไขข้อสังเกตจากการสอบบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร และป้องกันการเกิด
ข้อสังเกตไม่ให้เกิดซ้ำ จากการสอบบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ได้มีแนวทางในการแนะนำ ส่งเสริม การแก้ไขข้อสังเกต
จากผู้สอบบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่อยู่ในความรับผิดชอบ

๓. คำจำกัดความ

ข้อสังเกต หมายถึง ลักษณะของข้อผิดพลาดที่เกิดจากการปฏิบัติงานของสหกรณ์และกลุ่ม
เกษตรกร หรือการบันทึกบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ซึ่งสามารถปรับปรุงแก้ไขได้ โดยข้อผิดพลาดนั้น
ไม่กระทบต่อผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์อย่างมีสาระสำคัญ หรือยังไม่ก่อให้เกิดความ
เสียหาย

๔. ประเภทข้อสังเกต

กรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้ให้ลักษณะของข้อสังเกตในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่พบ สามารถ
จำแนกออกเป็น ๔ ประเภท ประกอบด้วย

๑) การปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎหมาย สหกรณ์มีการกระทำที่ไม่ได้กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์
และอำนาจกระทำการตามข้อบังคับของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

๒) ด้านการเงินและการบัญชี

ด้านการเงิน : มูลเหตุเกิดจากการไม่ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการรับจ่ายและเก็บรักษาเงินของสหกรณ์

ด้านการบัญชี : สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีการบันทึกบัญชีไม่เป็นไปตามรูปแบบและรายการตามมาตรา ๖๕ และมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

๓) พฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย เป็นพฤติกรรมหรือการกระทำที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเป็นมูลค่าสูง หรือกระทบเป็นวงกว้าง หรือพฤติกรรมทำซ้ำๆ ของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร กรรมการ เจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ หรือผู้ที่แอบอ้างทำให้บุคคลทั่วไปเข้าใจว่าสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรนั้นมีส่วนเกี่ยวข้อง

๔) ข้อสังเกตอื่น ผู้สอบบัญชีหรือผู้ที่มีหน้าที่กำกับสหกรณ์ สามารถพิจารณาจากลักษณะของข้อสังเกตที่มูลเหตุจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ การดำเนินการนอกกรอบวัตถุประสงค์ตามข้อบังคับของสหกรณ์ และพฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย หรือเสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์และสมาชิก

๕. แนวทางการจัดการข้อสังเกต

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการข้อสังเกตที่ตรวจพบจากการสอบบัญชีสำหรับสำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ ๑ และ ๒ โดยมีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๑) ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี/หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ จัดส่งรายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบจากการสอบบัญชี/การกำกับดูแลสหกรณ์ ให้สหกรณ์จังหวัด/ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ ๑ และ ๒ ในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาใช้อำนาจตามกฎหมายสหกรณ์

๒) กลุ่มตรวจการสหกรณ์ จัดทำทะเบียนคุมข้อสังเกตที่ตรวจพบจากการสอบบัญชีทุกเรื่องที่ได้รับจากผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี/หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัด และส่งรายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบจากการสอบบัญชีให้คณะทำงานพิจารณาข้อสังเกตพิจารณาแยกประเด็นข้อสังเกต (ภายใน ๑ วันทำการ)

๓) คณะทำงานพิจารณาข้อสังเกต (จำนวน ๕ คน แต่งตั้งจากผู้อำนวยการกลุ่มงานในจังหวัด เป็นประธาน ข้าราชการที่มีความรู้ ความชำนาญด้านการตรวจการสหกรณ์ จำนวน ๒ คน เป็นคณะทำงานผู้อำนวยการกลุ่มตรวจการสหกรณ์ เป็นเลขานุการ และนิติกร เป็นผู้ช่วยเลขานุการ) พิจารณาจำแนกข้อสังเกตตามที่ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี/หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัด รายงาน ซึ่งสามารถแบ่งข้อสังเกต ออกเป็น ๓ กรณี คือ กรณีที่ ๑ ร้ายแรง ออกคำสั่งตามรายงานการสอบบัญชีเพื่อสั่งการตามมาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๒(๑) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมแล้วแต่กรณี กรณีที่ ๒ ไม่ร้ายแรง ออกคำแนะนำตามรายงานการสอบบัญชี กรณีที่ ๓ ข้อเท็จจริงไม่ครบถ้วนให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติม โดยรายงานการจำแนกข้อสังเกตที่ตรวจพบจากการสอบบัญชีต่อรองนายทะเบียนสหกรณ์ (ภายใน ๕ วันทำการ)

๔) รองนายทะเบียนสหกรณ์พิจารณารายงานการจำแนกข้อสังเกตที่ตรวจพบจากการสอบบัญชีของคณะทำงานพิจารณาข้อสังเกตเพื่อพิจารณาสั่งการ ซึ่งมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ กรณีที่ ๑ ร้ายแรง ออกคำสั่งตามรายงานการสอบบัญชี

(๑) กลุ่มตรวจการสหกรณ์ เสนอความเห็นประกอบการใช้อำนาจ (ภายใน ๑ วันทำการ)

(๒) รองนายทะเบียนสหกรณ์พิจารณาออกคำสั่งตามรายงานการสอบบัญชี โดยใช้

อำนาจตามมาตรา ๒๐ และ/หรือมาตรา ๖๖(๑) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องตามวิธีการ ระยะเวลาที่ นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด พร้อมทั้งให้สหกรณ์รายงานผลการแก้ไขข้อบกพร่องให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบ รวมทั้งแจ้งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เข้าไปแนะนำและติดตามการแก้ไขตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ และ ส่งสำเนาคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์แจ้งให้อำนาจการสำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี/ หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ รวมทั้งกรมส่งเสริมสหกรณ์ด้วย (ภายใน ๓ วันทำการ)

๖. แนวทางการแก้ไขข้อสังเกตจากผู้สอบบัญชีแต่ละกรณี

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดระยอง ในฐานะหน่วยงานที่กำกับดูแล ส่งเสริมสหกรณ์และ กลุ่มเกษตรกรได้รวบรวมประเด็นข้อสังเกต ที่ผู้สอบบัญชีได้ตรวจพบและแจ้งมายังรองนายทะเบียนสหกรณ์ระยอง เพื่อพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ซึ่งสำนักงานสหกรณ์จังหวัดระยอง ได้ระดมความคิดจากบุคลากร ในองค์กรในการกำหนดกระบวนการในการแก้ไขข้อสังเกตจากผู้สอบบัญชี เพื่อที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ สามารถนำกระบวนการไปใช้ในการแนะนำ ส่งเสริมสหกรณ์ สามารถแก้ไขข้อสังเกตของสหกรณ์และกลุ่ม เกษตรกรได้สำเร็จลุล่วง โดยสรุปประเด็นข้อสังเกต ดังนี้

ที่	ประเด็นข้อสังเกตที่ตรวจพบ	ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข
๑	ลูกหนี้ค้ำนาน	สหกรณ์ควรปฏิบัติดังนี้ ๑ สหกรณ์ควรแยกอายุหนี้ และพิจารณาอายุความ ในการฟ้องร้องดำเนินคดี ๒. กรณีที่อยู่ในกำหนดอายุความ ควรเร่งฟ้องร้อง ดำเนินคดี ๓. กรณีหนี้ขาดอายุความ ควรตั้งคณะกรรมการ สอบสวนข้อเท็จจริงเพื่อให้ทราบว่า เกิดจากการกระทำ ของผู้ใด ในการกระทำละเมิดด้วยความจงใจหรือประมาท เลินเล่อ ทำให้สหกรณ์ได้รับความเสียหาย เมื่อทราบ ข้อเท็จจริงแล้วควรเร่งฟ้องดำเนินคดีภายในกำหนด อายุความ หนึ่งปีนับแต่วันที่รู้ถึงการละเมิด และรู้ตัว ผู้จะพึงใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือภายในสิบปีนับแต่ วันทำละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๔๘

ที่	ประเด็นข้อสังเกตที่ตรวจพบ	ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข
	ลูกหนี้ค้ำงาน (ต่อ)	<p>ทั้งนี้ ในการพิจารณาเงินกู้ยืมแก่สมาชิก เพื่อลดความเสี่ยงในการไม่ได้รับชำระหนี้ สหกรณ์ควรปฏิบัติ ดังนี้</p> <p>๑) ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้โดยเคร่งครัด รวมทั้งพิจารณาถึงความสามารถในการชำระหนี้ที่แท้จริงของสมาชิก คำนึงถึงอายุสมาชิก ติดตามการใช้เงินกู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์</p> <p>๒) กำหนดเป็นวาระติดตามการชำระเงินกู้ในการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ หากปรากฏมีลูกหนี้ผิดนัด จะได้พิจารณาหาแนวทางในการดำเนินการได้ทันที</p> <p>๓) กรณีพบว่าลูกหนี้ผิดนัด</p> <p>๓.๑) ลูกหนี้ผิดนัด มีชีวิตอยู่</p> <p>๓.๑.๑) สหกรณ์จะต้องมีหนังสือแจ้งไปยังลูกหนี้ เพื่อให้มาชำระหนี้ภายในกำหนด</p> <p>๓.๑.๒) มีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ค้ำประกัน ภายใน ๖๐ วัน นับแต่ลูกหนี้ผิดนัด เพื่อให้มาชำระหนี้ ภายในระยะเวลาที่กำหนด และคงไว้ซึ่งสิทธิในการฟ้องคดีกับผู้ค้ำประกันให้รับผิดชอบในดอกเบี้ย และค่าสินไหมทดแทน ตลอดจนค่าภาระติดพันต่างๆ อันเป็นอุปสรรคแห่งรายนั้น บรรดาที่เกิดขึ้นภายหลัง ๖๐ วัน ที่ลูกหนี้ผิดนัดได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๘๖</p> <p>๓.๑.๓) หากไม่ได้รับชำระหนี้ ควรฟ้องร้องดำเนินคดีกับลูกหนี้ และผู้ค้ำประกันภายในกำหนดอายุความ</p> <p>๓.๒) ลูกหนี้ผิดนัด เสียชีวิต</p> <p>๓.๒.๑) มีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ค้ำประกัน ภายใน ๖๐ วัน นับแต่ลูกหนี้ผิดนัด เพื่อให้มาชำระหนี้ ภายในระยะเวลาที่กำหนด และคงไว้ซึ่งสิทธิฟ้องคดีกับผู้ค้ำประกันให้รับผิดชอบในดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทน ตลอดจนค่าภาระติดพันต่างๆ อันเป็นอุปสรรคแห่งรายนั้น บรรดาที่เกิดขึ้นภายหลัง ๖๐ วัน ที่ลูกหนี้ผิดนัดได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๘๖</p> <p>๓.๒.๒) มีหนังสือแจ้งไปยังทายาทหรือผู้จัดการมรดก ภายในกำหนด ๑ ปี นับแต่วันที่รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้าของมรดก (ลูกหนี้) แต่ไม่เกิน ๑๐ ปี นับแต่เจ้าของมรดกตาย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๗๕๔</p>

ที่	ประเด็นข้อสังเกตที่ตรวจพบ	ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข
	ลูกหนี้ค้ำงาน (ต่อ)	<p>๓.๒.๓) หากไม่ได้รับชำระหนี้ ควรฟ้องร้องดำเนินคดีกับทายาทผู้รับมรดก หรือกองมรดกของผู้ตาย และผู้ค้ำประกันภายในกำหนดอายุความ</p> <p>๔) ลูกหนี้ค้ำงาน</p> <p>๔.๑) สหกรณ์ควรแยกอายุหนี้ และพิจารณาอายุความในการฟ้องร้องดำเนินคดี</p> <p>๔.๒) กรณีที่อยู่ในกำหนดอายุความ ควรเร่งฟ้องร้องดำเนินคดี</p> <p>๔.๓) กรณีหนี้ขาดอายุความ ควรตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเพื่อให้ทราบที่เกิดจากการกระทำของผู้ใด ในการกระทำละเมิดด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำให้สหกรณ์ได้รับความเสียหาย เมื่อทราบข้อเท็จจริงแล้วควรเร่งฟ้องดำเนินคดีภายในกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะฟ้อง ใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือภายในสิบปีนับแต่วันทำละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๔๘</p>
๒	เงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนค้างจ่าย	<p>- กรณีเงินปันผลตามหุ้นค้างจ่ายเป็นระยะเวลานาน ให้สหกรณ์ปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ กษ ๐๔๐๖/ว.๒๕๗๕๘ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๐ เรื่องคำแนะนำวิธีปฏิบัติกรณีเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนค้างจ่ายเป็นระยะเวลานาน</p> <p>- กรณีเงินรอจ่ายคืนค่าหุ้น ให้สหกรณ์ตรวจสอบเอกสารหลักฐานของเงินรอจ่ายคืนค่าหุ้นว่าเกิดจากสาเหตุอะไร ในกรณีที่ไม่มีเอกสารหลักฐานยืนยันว่าเป็นของสมาชิกรายใด ให้เสนอที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีอนุมัติโอนเข้าเป็นทุนสำรอง กรณีมีเอกสารหลักฐานยืนยันว่าเป็นของสมาชิกรายใด ให้แจ้งสมาชิกหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมาติดต่อรับเงินคืนตามกำหนดเวลา พร้อมปิดประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน ณ ที่ทำการสหกรณ์ โดยระบุให้ชัดเจนว่าหากพ้นระยะเวลาที่สหกรณ์กำหนดให้สมาชิกหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมารับเงินคืนแล้ว เงินรอจ่ายคืนค่าหุ้นรายการที่ ค้างงานเกิน ๑๐ ปี ให้สหกรณ์เสนอที่ประชุมใหญ่ฯ เพื่ออนุมัติโอนเข้าเป็นทุนสำรองเนื่องจากพ้นอายุความฟ้องคดี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓๐</p>

ที่	ประเด็นข้อสังเกตที่ตรวจพบ	ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข
	เงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนค้างจ่าย (ต่อ)	- กรณีเงินรอจ่ายคืนอื่นๆ ที่ไม่ทราบสาเหตุ และไม่มีเอกสารหลักฐานยืนยันว่าเป็นของผู้ใด ซึ่งอาจจะเกิดจากการบันทึกบัญชีผิดพลาด ให้เสนอที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี อนุมัติโอนเข้าเป็นทุนสำรอง
๓	การเก็บรักษาเงินสดเกินระเบียบ	- สหกรณ์ต้องปฏิบัติให้เป็นตามระเบียบฯ ว่าด้วยการรับจ่ายและเก็บรักษาเงินอย่างเคร่งครัด นำเงินสดในมือส่วนที่เกินกว่าวงเงินที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์ฝากธนาคารทุกสิ้นวัน หากวันใดมีเหตุจำเป็นต้องเก็บรักษาเงินสดเกินวงเงินที่กำหนด หรือไม่สามารถนำฝากธนาคารได้ทันในวันนั้น ให้บันทึกเหตุผลไว้ในสมุดเงินสดและแจ้งให้ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการเพื่อทราบและให้นำฝากธนาคารในเวลาเริ่มทำการของวันทำการถัดไปทันที หรือทบทวนระเบียบให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานตามความเป็นจริง
๔	สินค้าขาดบัญชี	<ol style="list-style-type: none">๑. สหกรณ์ควรมีการจัดทำทะเบียนคุมสินค้า บัญชีรายละเอียดสินค้า สมุดซื้อ สมุดขายสินค้า บัญชีย่อยเจ้าหนี้/ลูกหนี้การค้า ให้เป็นปัจจุบัน๒. ก่อนรับ - จ่ายสินค้า ต้องตรวจสอบรายการและจำนวนให้ถูกต้องชัดเจน มีเอกสารครบถ้วน หากมีรายการใดไม่ถูกต้องให้สอบถามทันที๓. การจ่ายสินค้าต้องมีหลักฐานการจ่าย ผู้มีอำนาจสมาชิก ลงชื่อถูกต้อง๔. ออกใบเสร็จรับเงิน ใบกำกับสินค้า เอกสารซื้อขายอื่น ๆ ทันทีที่ซื้อ - ขายสินค้า๕. จัดทำเอกสารประกอบการจัดซื้อ - ขายสินค้า ทั้งเงินสดและเงินเชื่อ ให้ครบถ้วน สมบูรณ์ สามารถตรวจสอบยืนยันได้ และลงบัญชีให้เรียบร้อยเป็นปัจจุบัน๖. มีการแต่งตั้งกรรมการตรวจนับสินค้าคงเหลือ และให้กรรมการตรวจนับสินค้ามาปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเคร่งครัดด้วยตนเอง๗. ตรวจนับสินค้าคงเหลือเป็นประจำและบันทึกรายงานผลการตรวจนับสินค้าเป็นลายลักษณ์อักษร

ที่	ประเด็นข้อสังเกตที่ตรวจพบ	ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข
	สินค้าขาดบัญชี (ต่อ)	<p>๘. มอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบให้ชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษรว่าผู้ใดทำหน้าที่อะไร รับผิดชอบ สินค้าหรือผลผลิตชนิดใด และผู้ที่ได้รับมอบหมาย ต้องรับผิดชอบเมื่อมีสินค้าขาดหรือสูญหาย</p> <p>๙. เมื่อตรวจพบว่ามีสินค้าขาดบัญชี สหกรณ์ควรแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง เพื่อหาผู้รับผิดชอบในสินค้า ขาดบัญชี</p> <p>๑๐. พิจารณาดำเนินการตามระเบียบข้อบังคับและ กฎหมายทั้งทางแพ่งและอาญาตามสภาพความผิดต่อไป</p>
๕	เงินสดขาดบัญชี	<p>๑. ให้มีการตรวจนับเงินสด โดยให้ผู้เก็บรักษาเงินสด ลงลายมือชื่อรับรองยอดเงินสดที่ตรวจนับได้ว่ามีส่วนขาด/ เกินจากบัญชีเท่าใด และทุกครั้งให้มีพยานรับรอง</p> <p>๒. ให้มีการสับเปลี่ยนหน้าที่หรือมีการส่งพนักงาน ชั่วคราวแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องที่ทำให้เกิดข้อบกพร่องที่ส่อไป ในทางทุจริต ในระหว่างการตรวจสอบ</p> <p>๓. จัดให้มีการตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จากการทำธุรกรรมที่เห็นว่าน่าจะเกี่ยวข้องกับการเกิด ข้อสังเกต/ข้อบกพร่อง ที่ส่อไปในทางทุจริตและให้มี การสืบสวนสอบสวน นิติกรรมและธุรกรรมต่าง ๆ ที่สมาชิก และบุคคลภายนอกได้กระทำกับสหกรณ์อย่างละเอียด</p> <p>๔. เมื่อตรวจพบให้สอบความผิดปกติ ให้บันทึกถ้อยคำ ของสมาชิกหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องไว้เป็นหลักฐานในกรณี ที่หลักฐานไม่ตรงกัน</p> <p>๕. ดำเนินการสอบหาข้อเท็จจริงและพิจารณา ดำเนินการกับผู้ที่ทำให้สหกรณ์ได้รับความเสียหายคืนแก่ สหกรณ์</p> <p>๖. พิจารณาดำเนินการตามระเบียบข้อบังคับและ กฎหมายทั้งทางแพ่งและอาญาตามสภาพความผิดต่อไป</p>
๖	การรับฝากเงินจากบุคคลที่มีใช้ สมาชิก	<p>๑. ดำเนินการแจ้งเจ้าของบัญชีเงินฝากที่มีใช้สมาชิก ของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร (บุคคลภายนอก) มาปิดบัญชี เงินฝาก</p> <p>๒. กรณีที่เป็นบุคคล หากตรวจสอบแล้วพบว่ามีคุณสมบัติ ในการเป็นสมาชิกตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์/ กลุ่มเกษตรกร สามารถแนะนำให้บุคคลนั้นๆ สมัครเข้าเป็น สมาชิกของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรได้</p>

ที่	ประเด็นข้อสังเกตที่ตรวจพบ	ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข
	การรับฝากเงินจากบุคคลที่มีใช้สมาชิก (ต่อ)	<p>๓. กรณีบัญชีเงินฝากเป็นชื่อของบุตรสมาชิก แนะนำให้เปลี่ยนชื่อเป็นชื่อบิดาหรือชื่อมารดาที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร</p> <p>๔. กรณีที่ไม่มีตัวตน ไม่สามารถติดต่อได้ แนะนำให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรออกประกาศ เกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับบัญชีเงินฝากให้ทราบโดยทั่วกัน โดยให้ติดประกาศไว้ที่ทำการสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร และดำเนินการประชาสัมพันธ์ในหลายช่องทาง เช่น เพจ Facebook ของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ประกาศผ่านสถานีวิทยุ ติดประกาศ ณ ที่ว่าการอำเภอ ฯลฯ</p>